

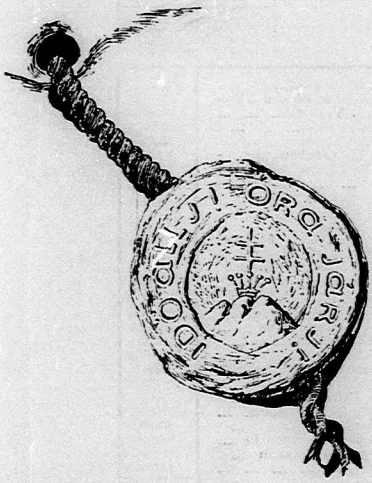
1900

15

ELŐKELŐ: :VILÁG

1900. VII. 12.

• HETENKÉNT MEGJELENŐ FOLYÓIRAT.
• A MAGYAR NEMES-TÁRSASÁG SZÁMÁRA.

ELŐKELŐ VILÁG

hetenkint (szerdán) megjelenő szépirodalmi és társadalmi folyóirat a magyar nemes társaság számára.

Előfizetési ára:	Szerkeszti és kiadja:	Szerk. és kiadóhivatal:
Egész évre . . . 16.--	Lengyel Gizella.	BUDAPEST,
Egyes szám . . . 40		VII. ker., István-út 40. szám.

Első magyar általános biztosító-társaság, Budapesten.

I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Negyvenkettedik évi zárszámla 1899 január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

I. Tűzbiztosítás		kor.		f.		I. Tűzbiztosítás		kor.		f.	
Kifizetett károk és költségek 8.586.980-88						Az 1898. évről áthozott készpénz-díjtartalék a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	4000000				
levonva viszontbiztosított károk és költségek	3.467.242-43	5069737	95			Tűzbiztosítások után bevett készpénzdíjak és a folyó évben lejárt díjkötelezvények és díjváltók	12.657.549-28				
Függőben maradt károk tartaléka		259746	07			levonva: törlesztett díjak	1.662.156-37				
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		633255	16			levonva viszontbiztosítási díjak és díjrész	4.013.478-29	5.675.634-66	6981914	62	
Jóvedelmi adó és bélyegilletékek		196146	87			1898. évben függőben maradt károk tart.			455691	24	11437605
Postaberek		103466	11								
Adakozások közhasznú célokra		11100									
A tűzbizt. üzletet terhelő igazg. költségek		912045	23								
Behajthatatlan követelések leírása		9045	39								
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		4000000		11194522	78						
II. Szállítmánybiztosítás.						II. Szállítmánybiztosítás.					
Kifizetett károk és költségek	379.512-67					Az 1898. évről áthozott készpénz-díjtartalék a viszontbizt. rész levonása után és minden megterhelés nélkül	40000				
levonva viszontbiztosított károk és költségek	227.887-68	151624	99			Szállítmánybiztosítások után bevett készpénzdíjak	845.859-79				
Függőben maradt károk tartaléka		100099	07			levonva: törlesztett díjak	52.856-73				
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		28266	02			levonva: viszontbizt. díjak	5479.44-84	600.801-57	245058	22	
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		50000		329990	12	1898. évben függőben maradt károk tart.			46223	04	331281
III. Jégbiztosítás.						III. Jégbiztosítás.					
Kifizetett károk és költségek	1.762.290-61					Jégbiztosítások után bevett készpénzdíjak	5.054.503-23				
levonva a viszontbiztosított károk és költségek	1.121.079-25	641211	36			levonva: törlesztett díjak	642.335-13				
Függőben maradt károk tartaléka		16730	47			levonva: viszontbizt. díjak	2.882.649-75	3.524.984-88	1529518	35	
Szerzési és igazg. költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		273797	89			1898. évben függőben maradt károk tart.			58051	52	1387569
Bélyegilletékek		69180	99								
Behajthatatlan követelések leírása		10295	97	1011216	68						
IV. Betörésbiztosítás.						IV. Betörésbiztosítás.					
Kifizetett károk és költségek	2.515-32					Az 1898. évről áthozott készpénz díjart. a viszontbizt. rész lev. után és minden megterhelés nélkül	13000				
levonva viszontbiztosított károk és költségek	1.833-60	691	72			Betörésbiztosítások után bevett készpénzdíjak	100.850-84				
Függőben maradt károk tartaléka		2500				levonva: törlesztett díjak	43.405-31				
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		5753	02			levonva: viszontbizt. díjak	42.199-67	85.604-98	15245	86	
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		20000		28944	74	1898. évben függőben maradt károk tart.			1200		29445
V. Egyéb kiadások.						V. Egyéb bevételek.					
Árt. vesz. értékpap. és idegen pénzn. után		1245708	09			Szalvény-, takarékp. váltó- és egyéb kam.	402305	69			
VI. 1899. évi nyeresémszámla.		18952	66			Társasági házak tiszta jövedelme	41126	53	443432	22	
A f. évi üzletről fennmaradt nyereségért		13829335	07						13829335	07	

VAGYON.

Mérlegszámla 1899 december 31-én.

TEHER.

Elhelyezett tőkepénzek lakarepéztárak-és bankoknál		kor.		f.		Részvényalapítók: teljesen befizetett 2000 egész részv. á 1000 frt és teljesen befizetett 2000 fél részv. á 500 frt		kor.		f.	
1.200.000 kor. n. é. Magy. földhitelint.						Társasági tartaléktőke	6700	00			
4%-os talajjavítási s szab. záloglevél	94-70	1136.400	kor. - f.			Külön tartalék	6100	01			
990.000 kor. n. é. Pesti magy. keresk. bank 4%-os záloglevél á 96		950.400	kor. - f.			Tűzbizt. díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	4.000.000				
490.000 kor. n. é. Egyesült budapesti főv. takp. 4%-os zálog á 94		460.600	kor. - f.			Szállítmánybizt. díjtartalék készpénzben a viszontbizt. rész levonásával és minden megterhelés nélkül	50.000				
5000 kor. n. é. Otthon-írók és hírlapírók köre 4 1/2%-os kötv. á 100 kor.		5.000	kor. - f.			Betörésbizt. készpénzdíjart. a viszontbizt. rész levon. és minden megterhelés nélkül	20.000		4070000		
7992 darab Magyar-francia biztosító társasági részvény á 200.		1.588.400	kor. - f.			Tűzbiztosítási függő károk tartaléka	25974	07			
1209 darab Bécsi biztosító-társasági részvény á 410		495.690	kor. - f.			Szállítmánybizt. függő károk tartaléka	100099	07			
997 darab Hazai általános bizt. társ. elsőbbségi részvény á 200		199.400	kor. - f.			Jégbiztosítási függő károk tartaléka	16730	47			
A fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok		52.312	kor. 78 f.	4889202	78	Betörésbizt. függő károk tartaléka	2500				
Leszámlított, viszeszámlított és egyéb váltók				488452	74	Különféle hitelezők	804643	32			
A társaság háza				1430900		Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalék	6184				
Erzsébetteri házak jelzálog-kölcsön számla				770000		Első m. ált. bizt.-társ. «Lévy-alap»	178788	52			
Különféle adóok:						Első m. ált. bizt.-t. «Erzedéves alap»	62908	19			
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél		1823637	98			Tisztviselők nyugdíjalapja	1033585	04			
b) Maradványok idegen bizt. intézeteknél és átm. tételek		1236739	34			Ornody Vilmos-alap	20092	81			
Jégbiztosítási osztály folyó számlán		410789	58			Elébtbiztosítási osztály folyó számlán	28252	67			
Központi pénzkészlet		92392	92			Betörésbizt. osztály folyó számlán	3269	76			
						1899. évi nyereség	18952	66			
				18611219	83				18611219	83	

ELŐKELŐ VILÁG

Szerkeszti és kiadja: LENGYEL GIZELLA.

Husvét.

A mennyből, mintha lekvánkoznék egy ájtatos melódia s a földön mintha végig rezegne egy áhitattal teli fohász...

Tündöklő bibor palástban tör elő fehér lebegő, leheletszerű felhők mögül a nap és jól eső melegséggel takarja arany sugarának csillogó fátyolával az ébredő természet csodás hajnalát. A rügyező fák levéltelen galyai s a nyíló bokrok illatos virágai között csicsergő, éneklő madárkák megkapó trillái özszeolvadnak a templom harangjainak komoly, ünnepi kongásával, a távolból dicsteli zsolozsmát hoz felénk a gyöngéd, illatos fuvaikom, édes szerelmes öleléssel elsurran mellettünk, hogy megsimogassa a mélységben meghuzódó fűszálakat és lecsókolja róluk a harmatos, gyémánt cseppeket.

Millió szív imája egyesülten száll fel a magasba s az oltár lépcsőire hull a szemek örök harmatja.

Igen, a szemek tiszta harmatja hull az oltár lépcsőire és sok-sok szenvedő hála-imát küld az Isten fiához, mert föltámadt Ő, a ki megváltott és megváltott Ő, a ki szeretett.

És az a nagy, földöntúli szeretet, mely még a halálpercében is vigasztalni tudta a megtért gonosztevőt, ennek a csodás szeretetnek szikrái, mintha belopódtak volna sziveinkbe, hogy felgyujtsák benne az igazság és általános felebaráti szeretet örökké fénylő mécsesét és különösen nekünk a husvét, a feltámadás ünnepét emlékeztetessé tegye a szeretetsugalta elhatározás, egy olyan nemes cél megvalósításával, a melyet megható, dicséretes példaként a főváros hozott: a munkanélküliek otthonának megalapítása.

Ez a legszebb, legméltóbb szívetindító husvét ajándéka a fővárosnak, ama szegény, szerencsétlenek számára, kik minden nélkülözés és szenvedés földi Golgothájától nemes, nagy lelkek szeretete által megváltatván, a jótékonyág teremtette hajlékukból majdan egy hálatelt imát küldenek azokért, akiknek szívében tetté vált a legnemesebb gondolat s az isteni Megváltó dicsteli föltámadásával nemesen érezni tudó szívükben feltámadt az emberhez legmélyebb érzés: a szeretet.

*

A munkanélküliek-Otthonára, jobban mondva menedék házára égető szükség van; mert aránytalanul sokkal több a munkakereső, mint a munkaadó s ezt a budapesti munkaközvetítő hivatal kimutatása igazolja. A mai kimutatásban ilyen tételek fordulnak elő. Állást keres 1657 földmunkás és állást nyer 1. Vasestergályos 251 keres és 5 nyer állást; 256 gépkezelő keres állást és 3 kap; kereskedelmi alkalmazott 1620 keres és 23 kap állást; 2236 kovács és lakatos keres és 22 nyer állást; mázólo és szobafestő 423 keres állást és 1 kap; mészáros és hentes 217 keres, 1 nyer; nyomdász 151 keres és 1 kap; szabó 425 keres és 59 nyer állást. Ezek a számok a szomorú képét mutatják a helyzetnek, mely jelenleg a szegény munkás embereket érte.

*

Az általános munkás-családház segítő-egyesület a múlt vasárnap tartotta meg közgyűlését Marich Ágoston elnöklésével.

A választmány tudatta a közgyűléssel, hogy az építkezéseket az általános üzlet-pangás megakasztotta. Az egyesület Kispest határában építkezik. A telkek már az egyesület telekkönyvi birtokában vannak.

Nagy költségbe kerül az utak feltöltése, mert Kispest község építkező-szabályrendeletében meg van határozva a házépítés magasságának a pontja. Az egyesület eddig felépített házai, máris diszére vannak Kispest községének. A tagok száma 264. A megvett négyszáz telekből már csak tizennégy elado.

Ez a vállalat is dicséri az alkotóját. Ezen a telepen is, távol a főváros zajától, nyugodtan, kevesebb gondal fog megélni a munkás család. Csak minél több hajlékot a derék munkásoknak; mert sok a dolgozó eszkimó és kevés a foka.

Szivek feltámadása.

Irta: Dr. VÁRADI ANTAL.

Az Uristen meleg kezével
Végigsimitja a mezőt, —
S kibujnak rá a kis virágok
Az Úr kezét megérezők.
S az első tavasz-nap kódében
Két halovány angyal lebeg
A tél és tavasz lelkeképen
A halványzöld mező felett.

„Látod, testvérem,“ — mond az egyik,
— Az ébredő tavasz alatt
Egy holt nyár ékessége alszik,
Szunnyad s örökre ott marad.
Minden az én kezemben fonnyad,
Ember világa, élete . . .
Mert az én nevem az Enyészet!
Angyal-testvérem, érted-e?

„Nem értem,“ mond a másik angyal.
„Nem is kívánom érteni;
Mert föllázad érzelme ellen
Bennem minden, mi isteni.
Az elmulás titkát te érted —
Az ébredését értem én —
Tiéd a mult, a sir, enyészet —
De a tavasz — az az enyém!

Mert tudod-e, mi volt alattunk
Ez ébredő virágsereg?
Ha nem tudod: figyelj szavamra
Gyászos szived hadd értse meg.
Ez a sík egykor temető volt
S ezer szívet tettek belé
A melyek édes dobogását
A te kezed bilincselé . . .“

Elállt a dobogás . . . aludtak
A hant alatt a kis szivek
S mi bennük élt, dult, lángolt egykor —
Az most halott, bénult, hideg.
A szerelem, a hit, barátság,
Lelkesedés, vágy és remény
Meg a bosszú, gyűlölség átok —
A rög alatt, mely oly kemény . . .

És akkor jöttem én, az Urtól,
Én Istenemtől küldve le.
Végigvonult teremő ujjá
A holt mezőn, és én vele,
S az alvó érzelmek atomja
A porló szivek fenekén
Megmozdul, felfelé törekszik . . .
Lásd, testvérem, ezt tettem én . . .

. . . S kilobban az első sugárra
A hóvirág, a szűz-erény,
Az ibolya, édes szerénység
Jelképe a mezők terén,
A szerelem a rózsaszirmán
Az ártatlanság — liliom
S a többi mind virág képében,
Ezer pompájú szirmokon!

. . . S a gyűlölet mint zord tövis nő, —
Az átok — mint méreg-virág,
S minden mi rút volt a szivekben,
Burdjázó gaz, gyom, tüskös ág . . .
De míg ezek rejtve maradnak
Örvények mélyén, mint a bűn —
Az erények tavasz — pompája
Egész világ szemébe tűn!“

. . . Elnémult az enyészet-angyal
S tovább lebeg a sík fölött
S egy könyje hull rá, harmatcseppül
Öntözve a tavaszrögöt.
És társa szól . . . „Ez illatlék
Mely innen ég felé repül
Porló szivek csöndes imája
Az Urnak — hiv dicséretül . . .

Azért, lásd, muljék el bár minden
Kezed miatt, — nincsen halál.
Az elporladt szív minden éke
Egy uj virághazát talál . . .
Ez az mi a nagy teremésben
Olyan fonséges, oly csodás.
S e csodának vagyok követje —
Én s a nevem: Feltámadás!

S z i v e k.

Az „Előkelő Világ“ szerkesztősége pályázatot hirdetett költemény alakjában a szívek megírására.

Szíveket kerestet velünk és én mellőzve a versalakot — a pályázók során kívül — prózában esem kétségbe: hol is keressem a szíveket?

A magasba szálljak-e, vagy a mélységek rejtett zugát kutassam, keressem: a piacon, vásáron, cukrász- vagy mézeskalácsos boltokban, az ékszerésznél, szegény vagy tőkepénzesnél, bennünk, a társadalomban vagy telekkönyvi hivatalokban?

Szívekről beszéljek olyanokról, a melyeknek nincs visszhangjuk, ha szólnék hozzájuk, vagy azokról, melyek az érzelmek praktikus szabályozására törnek; egy gépezetről írjak, rendeltetését nem ismerve, örökké test-szükségességének alantos szolgálataiban áll?

Vagy Uram Isten! szívekről írjak tényleg, azokról, a melyek az élet forgatagában összetiporva vergődnek, sirnak és titkolva takarják a vérző sebeket, a mit durván föltépett rajta egy kiméretlen emberi kéz?

Ezer és ezer mozog körülöttünk szüntelen és ezek egynéhányát akarom megmutatni úgy, a mint éppen megfordultak előttem.

*

Ketten voltak. A fiú egy kis taligába homokot töltött, a lány káposztalevelekből kalapot csinált a baba fejére. A baba, mikor magán viselte fűszálakkal és pántlika-virágokkal díszes kalapját, belekerült a kicsi taligába és Jankó, a fiúcska, húzta tovább a „kisasszonyt“. Annus pedig ott gubbasztott a fűben, kicsi, fényes szárnyú bogárkák után keresgélve.

— Megvan! — kiáltott diadallal nemsokára a lányka és apró, maszatos ujjacskái között szorongatta a fényes, gömbölydedhátú katicabogarat.

— Micsoda van meg? — fordult vissza Jankó.

— Bogár, a baba kalapjára — ujjongott Annus. Ideszúrom, így ni!

És keresztüliszúrta a csöppnyi állatka testét egy hosszúszerű gombostűvel, aztán nevetett, kacagott és örömtől csillogó szemekkel gyönyörködött az elmulás ellen küzdő eleven drágakövön.

— Csunya vagy — szólt a fiúcska fájdalommal — szenvedést okoztál neki, nézd, hogy sir szegényke.

Annus nevetett, aztán ajkbigyesztéssel ott hagyta a fiút és tovább kereset másikat:

— Hát sirjon, te csacsi.

*

Micike az óvodába ment gondtalan jókedvvel és gyermekes örömmel lóbálta a kezében az ozsonnát tartalmazó táskát.

Az óvoda előtt a lépcsőn ült egy másik kis leány, keztyűtlen kézzel, rövid kis szoknyácskában, mely alól a kegyetlen szél fázós, födetlen térdeket látatott és nagy, barna szeméből egymásután hullottak nehéz, kövér könnycseppek.

Micike a könyvek láttára megzavarodott. Végre, mit csináljon egy ilyen kis emberi szívecske egy hasonló nagyságú szívecskével, ha az sir? Ügyetlenül és tehetetlenül tipegett hát körülötte hol erről, hol amarról rámeresztve nagy, részvételi szeméit, aztán hirtelen mellé kuporodott a földre és simogatni kezdte az arcát és puha, keztyűs kezecskéivel letörölte amannak könyzeit:

— Mi bajod, baba, édes baba? Minek sirsz, baba, szegény baba?

Ez előbb kételkedve, bizalmatlanul húzta meg magát, aztán a részvételi gyermekhang lágyágától megindítva, reszkető ajakkal, halkán mondta:

— Éhes vagyok.

— Oh, Istenem! — sóhajtott Micike és elébe tartotta táskáját — nesze, a mama adta a cukrot, én nagyon szeretem, de azért edd meg te baba.

*

Maga köré gyűjtötte a szenvedőket és jóságos, szelid szavaival vigaszt öntött a bánattal terheltek szívébe. Megosztotta az éhezőkkel utolsó falat kenyereit s a didergőket leheletével melengette.

Éjjel dolgozott, nappal ott járt a jólétben élők ajtaja előtt alamizsnáért érettek, a kikért fáradni, a kikért feláldozni magát, a kikért elutasítást, durvaságot eltűrni édes volt neki: a szenvedőkért. Azokért, a kiknek a szabad ég a hajlékuk, a puszta föld a fekhelyük s a kik a könyörület sovány morzsáiból tartják fenn az életüket. Ezeknek

élt, adta oda mindenét, és sokszor éhesen nézte, mint fogyasztja más helyette az ő ételét. Mikor aztán nem maradt már semmije, mit odaadhatott volna s nem volt, mivel fölcserelni, foszlányos, kopott ruháját, a lakástadó pedig házbér fejében lefoglalta utolsó párnáját és kitette a sötét, ismeretlen éjszakába s az éjszaka nyomorán ejtett könyeket a puszta ég alatt csak a felkelő nap szárította fel arcáról, végső szükségében azokra gondolt, a szegényekre, kiknek odaadván mindenét, kezébe vette a koldusbotot és megtörtén közójük állott, tőlük a legkisebb segítséget remélve, elcsukló szavakban kérve egy darabka kenyeret.

Nem mozdult közöttük senki, csak kelletlenül néztek össze és nyugodtan mondták:

— Nem ismerjük.

*

— Letartóztatatom — szolt nyersen a férfi.

— Az anyámért tettem — beszélt tovább a lány, szinte önmagának, megállás nélkül. Az anyámért tettem, beteg volt szegény és nem tudtam elviselni nélkülözését. Egyedül voltunk, senki sem segíthetett rajtunk. Azt gondoltam, visszateszem azt a száz forintot a pénztárba, de közben meghalt szegény anyám és rám szakadt az árvasággal egy újabb teher, a temetési költségek. Nincs senkim és a mióta maga elhagyott, Géza, nem volt többé egy örömet hozó napom. A szívemet áztatom azóta és feledést kerestem abban a szeretetben, a mit szegény anyám iránt éreztem. Nem kárhoztatom, Géza, a fiatalságomért, az életemért, csak ez egyszer könyörüljön rajtam: óvja meg a becsületemet. Éjjel-nappal akarok dolgozni, hogy visszatérítsem a hiányt, a mit csak maga és az Isten ismer.

Összekulcsolta kezeit és könytől ázott arccal várta az ítéletét.

De a férfi, ki ez alkalommal pénztárvanacsolást végző tisztviselőként szerepelt, hidegen fordult az érkező csendőrökhöz, a lány pedig egy pillanat alatt a mellékszobába surrant és szíven lőtte magát.

*

Lázasan, kipirult arccal fekszik aggasztó mozdulatlansággal a beteg, csak néha-néha, alig hallhatóan, mintha messziről kergetné a szellő, lebben el ajkáról a szó:

— Édes! . . .

Száraz, szintelen ajka mintha mosolyra nyílnék és pillanatra, ha fölveti szemeit, mintha a szív összes boldogsága öröme sugároznék belőlük. Aztán önkívületében beszél tovább: mikor jön már ő, hogy lássam mégegyszer: az őrangyalom.

A várt őrangyal pedig ott lépked az ágy közelében csinosan, elegánsan, suhogó selyemruhában, szépen és csábitóan, mint egy pokolbeli ördög.

Legalább én a sátánt mindig észbontóan szépnek képzelem.

Idegenül, valami bántó hidegséggel nézett maga körül a nyomor és magány szomorú hajlékában az egykori feleség, végre az undor egy nemével fordult ama csontváz felé, kinek a képzelet is nehezen tudná visszaadni emberi alakját, hogy a következő pillanatban fölkapja uszályát és nesztelen léptekkel, mint az, kinek nincs itt mit keresni, részvétlenül elhagyja a szobát.

A haldokló arcán pedig ezalatt átvonul egy hirtelen keletkezett fénysugár, egy bágyadt mosoly és ajkán elröppen az utolsó szó:

— Édes! . . .

Ugy érezte, ott járt az őrangyala.

*

Megindult a Költészet virágtakarta utakon, aranyzótte szárnyakkal, kezében pengő lanttal, keresni rokonlelkeket, a kik vele el tudnák sirni a szenvedés gyönyörűséges melódiáját, átérezni a tiszta, mocsoktalan öröm legapróbb fázisait és nemes, nagy eszmék tüztől lelkesülten fölszállni a magasba vagy megsemmisülni: a lélek szomjas, emésztő lángjától.

Betért a Nagysághoz.

Tornyos, kupolás palotában, pazar fénynyel, övezetlen ült és gögös fejbiccentéssel nézte a jövővényt, ki szeliden, tele jóssággal, önzetlen, nemes célok szolgáljaként az ő isteni világából leszállva, idefordult a Nagysághoz résztvevő kebelért.

Meleg szívet keresett, cserébe adván lelkének egy részét, művészetének legreमेkebb alkotását: a dalait. Azokat az édes-bús nótákat, melyeket onnét csalt elő, szívének legrejtettebb zúgából, hogy fölvidítsa vele a földönjáró ember napjait.

A Nagyság megvetően, sértően, durva tekintettel nézett rajta végig, a huszadik századnak Isten kegyelméből tanácsosi címmel felruházott „nagyságos“ méltóságában mélyen sértve, haragot lövelő tekintettel túrta el a szerény megszólítást:

— Uram!

Végre micsoda vakmerőség, micsoda impertinencia a szellemi intelligencia látható fölénye?! Ezt vetette oda szikrákat lövelő szeme, az a nevetségesen gőgös ajkbigyesztés, az az önmaga iránt óriási vaksággal telített modor, a mivel durván és várakozásteljesen nézett a kijárat felé.

S mikor dallamos hangon, könyvtől fátyolozott tekintettel vette fel a szót újra Isten szolgája, kristály lelkének gyöngyszemeit csillogtatva, türelmét vesztve, rászólt a huszadik század feje és ura a helyzeteknek:

— Eh! mit, hagyjon békét, nincs időm.

A költészet szelíd, a durva elutasítás fájdalmát takaró mosolylyal jött ki a palotából.

Lantján megszólalt egy földöntuli melódia, szemei, mikor fölnéztek az azurkék égboltra, fényesebbek voltak, mint az ég csillagai.

Égy falevél a szélforgatagban.

Irta: CARMEN SYLVA.

— Minden kis madárnak róka- és medve-fiaknak is van anyjuk. Csak nekem ne legyen! Anyám, édes kis anyám!

A park egyik lugasából olyan szívzaggatóan hallatszanak gyermek-ajkról eme szavak, hogy maga a természet is elnémulva, csendesesen hallgatja a kesergő, panaszos hangot. A gyermek nincs egyedül és mégis soká nem hallatszik semmi válasz.

Bájos ifju nő karjai között, üde arcocskáját annak keblén elrejtve ül egy kis lány; olyan szorosan ölelve tartják egymást, mintha sohasem akarnának elválni. A nő finom fehér keze gyöngéden simogatja a leányka szőke, selyem fűrtjeit.

— Hamupipókém! — suttogja végre reszkető ajakkal.

— Miért mégy el tőlünk? Már nem szeretsz bennünket? kis öcsémet, engemet és atyánkat?

A fiatal asszony mély fölindulás közepette a leányka puha fűrtjei közé temeti remegő arcát s mélyen fősóhajt, aztán fölegyenesedve még halkabban suttogja, mint az imént:

— Hamupipókém édes!

A leányka még szorosabban simul hozzá.

— Jőjj hát, jőjj velem a házba, drága anyám, hiszen nélküled nem élhetek.

— Isi! — kiállt a ház felől egy férfi-hang.

A nő erre gyorsan felugrik, erőszakkal fejt le nyakáról a szorosan ölelő gyermek karjait s hirtelen eltűnik, mint egy látomány.

A leányka mintegy megkövülve áll, gyöngéd arcocskájára még halványabbá válik, sötét nagy szemeit könnyek nélkül mereszti arra a helyre, honnan anyja eltűnt. Csak hosszú, selymes pilláin rezegnek még kék könnyek, mert szemhéjai a bámulattól elfeledtek pislantani s így azok még nem hullottak le.

— Isi! — hallatszik ismét!

Ekkor a kis leány a hang felé fordul s gyorsan, mintha félelem úzná, futni kezd végig az árnyas fasorok közt úgy, hogy mire apja elé ér, finom, fehér nyakán erei egészen kidagadtak.

— Hol voltál kis leányom?

— A parkban.

— De hol a parkban?

— Ott a padon, a lugasban.

— Egy hölgy akar sétálni menni veled, siess átöltözni.

— De...

— Mondtam, hogy siess. Alvina, öltöztesse át a kicsikét, hogy kimehessen.

A nagy futásban lerázódtak az apró, fényes köncsepek; az apa nem látható őket. Alvina, ki rossz hangulatban volt, nem is figyelt nyomukra; folyton zsémbeskedve és motyogva valamit arról a „személyről, a kinek ide kell jönnie“. Homloka egészen kipirult s a kis leánynyal — kinek ajkai még mindig remegtek — öltözés közben gyöngédtelenül bánt.

— Velem jössz, Alvina? — kérdi tőle.

— Nem szabad, akarom mondani nem érek rá; mehetsz egyedül is, elég nagy vagy már, csak illedelmesen viseld magad, hogy javadra legyen — teszi hozzá még halkabban.

De az utolsó szavak mély értelmét Isi még nem tudta felfogni; kiment a félhomályu előszobába, hol egy lefátyolozott hölgy vidáman jött eléje. Megfogta kezét, megsókolta őt s mondá:

— Egész délután velem maradsz, majd csak alkonyatkor hoznak haza. A leányka széles karimájú kalapja alá rejtett arcáról semmi válasz nem volt leolvasható. De ki is tudna olvasni az arcáról! Olyan különösen van alkotva, mintha e vonások nem együvé tartoznának: szőke haj, barna szemek világos pillákkal, finoman ívelt szemöldökök, klasszikusan formált orr, melynek vége kissé szélesedik, szája inkább nagy, néha szépnek, máskor csunyanak, elnyújtottnak látszik, arcbőre bámulatos finom és fehér, különösen álmaiban, mikor dús szőke haja lágyan hullámozza körül. Jó, hogy a fiatal nő csak a gazdag szőke hajhullámokat láthatja, mert, ha láthatná arkifejezését is, nem beszélhetne többé hozzá olyan szívélyes melegséggel. Ő egész lelkével akart a gyermekhez közeledni s szobájába vive őt, mindenképpen ölébe akarta venni. De a kicsi ellenkezett.

— Nem, köszönöm, már nagy vagyok s anyám ezt nem szereti.

(Folytatása következik.)

Emmához.

Irta: VERSÉNYI GYÖRGY.

E csöndes kis szobában
Mélázva pihenek.
Virágot hord szívemre
A hú emlékezet.

Itt az öreg karosszék,
Ükapánkról maradt.
Nem roskad az időnek
Súlyos keze alatt.

Ölére zár becézve,
S mikéntha szólana:
Ne bántson a világnak
Dermesztő bús fagya!

Melengeti a szívem',
Altatja bánatom'.
Nehéz gondok keresztjét
Nem érzem vállamon.

Mikéntha vigasztalna:
Máskép lesz ezután.
Hogy örvend majd a lelked
Sorsod fordulán!

Reád is vár boldogság ...
Oh, jól esik igen!
S ha még sokáig így tart,
Magam is elhiszem.

Szellemelek találkozója.

Frólichné Móric Paula.

Talán három esztendeje jelent meg Frólichné asszonynak egy könyve, ami általános feltűnést keltett a könyvpiacra. Az elbeszélésnek szokatlan művészete, a jellem rajzolásnak kifogástalansága és főként sok asszonyi bájosság jellemzők a könyvet, ami hamarosan elfogyott. Ez a bájos magyar uriasszony — akinek kreolszépességét a legelőkelőbb társaságban látjuk állandóan — azóta is szép dolgokat produkált és nem csalódtak kritikussai, a mikor a magyar írónők sorában az első helyet jelölték ki neki. Írásain magyar levegő lebeg és magyar zamat ad neki izt minden sorának. Amidőn ma reá emlékezünk, óhajtjuk, hogy a kiváló urnő sűrűbben keresse fel újságunkat elbeszéléseivel, amelyek, mindég nagy örömet szereztek olvasóinknak.

Bignió Mariska.

Szintén elbeszélő, a legjobbak közül. Már évek óta ismerjük dolgozatait, amelyek az elsőrangú hetilapokban jelentek meg, mindig érdeklődésére az olvasóközönség bizonyos körének. Novellisztikus munkái jó ismerősek a mi közönségünk előtt is és csupa érzés, csupa báj jellemzik Bignió írónőt. Dolgozatait mindnyájan szeretjük és szívesen írjuk meg róla, hogy kiválóságával, talentumával imponál a férfiaknak.

Endrődy Sándor.

Azon régi állítás, amely a köztudásba átment, hogy a költő és sorsharag egy anyaméhben születtek. Endrődy Sándorra nem pászol. Ez a költő. Boldog költő. A mi kis országunkban, ha általán lehetnek költői sikerek, Endrődy Sándor szerelmes fejét mind elértek azok.

Imár koszorúsaink sorában látjuk őt, mert az esztendőök is számosan elmultak az első költői dal fogantatása óta. És ezen számos esztendőök sok babért termettek a Nagy Sándornak, a közönség szívére fogta őt és ő sok szép nótákat megírt szerelemről, bubánatról és jelentős Heine-fordításai hozták neki az első nagy koszorút. S így nagy költő lévén, nem hallgatott el, amint az nálunk szokásos. Ő nála első fehér hajszál nem a lírai forrás kiapadását jelentette. Ő, Tücsök-dalok, be szépek voltatok és a Kuruc-nótákat, ki nem ismeri? Itt megálljunk egy kissé. Endrődynek igazi nagy sikere a Kuruc-nótákkal volt. Amilyen siker nem szokott jutalmazni élő költőket. Mindenki olvasta és mindenki büszke volt kritikuskra. Ő pedig boldogan mosolygott, mert nagyon boldog volt.

Amit erről a boldog költőről ellehetne mondani az oly sok volna, hogy nem férne el, ami korlátolt terjedelmű ujságunkban. S így a többitől inkább hallgatok. Sándor a boldog költők legboldogabbika. Szép verseit iskolás gyermekeink szavalják és szavaljuk mi is őket. És nézzük új könyveit: Összes költeményeit! Ez az egész Sándor. Szébb könyvet — ajándékkönyvet — senki se vehet annak, akit nagyon szeret.

Jakab Ödön.

Ő is koszorus!

Első mint elbeszélő, első mint hazafias költő. A szép marosszéki történetek dicsérik őtet számos könyv mellett, ami az ő nevével lépett a világba. Legutóbb Szilágyi és Hajmási két erdélyi vitézek regény és történetét írta meg. Becsületes jó akarattal kaszálgat ő az irodalom szőlőskertjében és ifju fűrtel elhullanak ifju álmaival együtt. Ám idealizmusa ma is a régi nemes, ma is az örök szép nagy törvényeit ismeri ő mértékadóknak és modern lázok nem ragadták meg az ő fehér kezét. Szelid humora derűsen csörgödez és valami kedves, kétszínű világításban mozognak az ő hősnői és hősei. Kis tragédiákat lát kis emberekkel, őszi alkonyokon nagy kendőbe burkolózva a tűz mellett olvasgatjuk őt és szelid hangokkal telik meg lelkünk. Jakab Ödön a család írója, minden sor írását mindenki megérti, mindenki olvashatja. Ez pedig nagy érdem manapság.

Felszeghy Dezső.

Ez már Erdély, és főként: Kolozsvár.

Erdélynek mindig megvoltak a külön erdélyi írói és erdélyi állámférfiai. Becsületes, kiváló emberek voltak mind. Kovács Gyula színész is inkább Erdélyé volt, mint Magyarországé. Petelei István ur pedig nem is ír másról csak marosszéki emberekről. Erdély ma is státus a státusban. Az unió a válaszfalakat nem döntötte le és ott szebben romantikusabban és legendásabban gondolkoznak az emberek ma is. Az egész Erdély felett elmúlt századok regényes történeteivel kékes ködvilága lebeg, szívünkben érthetetlen hangulatok támadnak, amikor a Királyhágón átgördül velük a gyorsvonat.

Hogy mindezek eszünkbe jutottak annak okozója a kiválóan erdélyi póétamester, Felszeghy Dezső. Ám az ő verseit mi is élvezzük rónasági magyarok és a hazafiasága nem kevésbé arany, a mienkénél, csakhogy ántik arany. Ő reá emlékezve melegséggel telik meg a szívünk és magyaros szép versek zenéjét érezzük. A legkiválóbb erdélyi ő és bizony talentumával csak szegénysége nagyobb. Isten éltesse őt. És írjon még sok szepet nekünk, ha már delelőjén vagyunk is férfi életének.

A szive még meleg és szép dolgokkal teli. Soká legyen meleg a szive.

Tavaszi tárlat.

— Festőművészeti csevegés. —

Írta: VÖRÖS JULISKA.

Ismét megnyílt a városligeti műcsarnok, e bájos művésztemplom, melyben áhitattal dicsérik az Urat, hogy művészt is teremtett a világra.

Sajátos, emelkedett hangulatban közelítünk, úgy érezzük magunkat, mint a világ teremtésekor az angyalok, midőn az Ur bemutatta nekik főséges alkotását s ők zengedeztenek dicséneket.

Csakhogy önkénytelenül vegyül a fénybe egy suhano árnyfelhő, a dicsének hangjába egy sóhaj s eszünkbe jut ama villogó szemű, fekete szárnyú alak, mely az alkotás remekére azt mondá:

— Ezt én is meg tudnám csinálni, vagy talán még különben.

Lucifer, e fellázadó, békételen szellem jelenik meg az aranyozott művészház oszlopai között, a diszletek mögött, az aranykeretek csillogása alatt s kísért akkor is, midőn egy-egy festményt szemlélünk, mert az élvezet mellett ott van a bírálás vágya s a nyert gyönyör mellett megjelenik a többet kívánás vágya, látunk szép képeket s keressük azokat a műveket, a melyeknek szintén ott kellene lenniök.

Gyönyörködünk ismert és kevésbé ismert művészek alkotásaiban s a midőn azok nyilvános szereplésének örvendünk, önkénytelenül gondolunk azon százakra, kiknek lelkében szintén világít a művészet égi lángja, kiknek szívében szintén meg van a művészi teremtéshez megkívántató prometheusi szikra s a kik mégis ki vannak zárva, különböző okoknál fogva.

A midőn tehát lelkesülve s megilletődve hódolunk az eszményi szépnek, a mit művész-szellemek, előnyös összeköttetések által bejutva s a sors kegyéből anyagi eszközökkel is rendelkezvén a kellő fényes kiállítás megszerzésére, akadály nélkül szerepelhetnek a nyilvánosság előtt, mint a művészház tárlatán, úgy el nem nyomhatunk némi keserűséget azon gondolatra, mily sok művészképesség kallódik el az ismeretlenség homályában, mert sem az állam, sem a társadalom, sem az őket leginkább megérteni tudó művészkörök nem gondoskodnak róluk. Sőt akadályokat gördítenek elbük, mert hiszen nagyon könnyű felelet azoknak, a kik talán nélkülözések között szenvedéssel állítanak elő egy-egy munkát s óhajtanak a tárlatba adni, hogy „nincs hely“. Pedig van hely, mert nincs oly megrakott terem, a hol még néhány kép el ne férne, csak az emberszív az a szűk, nagyon is szűk szoba, a hol embertársa, művésztársa iránt nincs irgalom.

Innen van, hogy bár nagy élvezetet nyújt az elfogadott képek látása, kutatjuk annak hibáit, mert néha érezzük, hogy ez a hely, a melyet egy-egy aranykeretbe foglalt köddarab, vagy egy csomó erős zöld főzelék vagy magasabb művészi ambíció nélkül készült színvázlat foglal el, nagyon jó volna egy-két szerényebb keretbe foglalt, talán kisebb méretű kép számára, a melyeket lehet valami szegényes, szűk szoba hideg falai között a szegénység ijedelmeitől szorongatott szívvel, de mégis tehetséggel s a művészet iránt igaz lelkesedéssel tesz meg egy-egy, a világ által nem ünnepeelt festő, a kit legfeljebb a festmény-uzsorások ismernek, de a tehetős protektorok elől gondosan elzárják őket.

Igaz elismeréssel hódolunk a valódi érdemnek, de keressük az igazságot is.

Áhitattal lépjük át a meglevő művészház küszöbét, de hiányát érezzük még egy oly nagyobb művészháznak is, a melyben nem az ismeretség az előnyös összeköttetés, nem a tagsági díj, nem a fényes aranykeret legyen a bejutás föltétele, hanem az a művésztemplom lenne, a melyet az állam anyagi erővel támogatna, maguk a művészkörök testvéri szeretettel karolnának fel, ahol nem kellene diszesen öltözve mosolyogva vonulni be, ahol drága arany keret és tagsági díj nélkül is „lenne hely“ annak a sok művésznek a számára, akiknek az Uristen tehetséget adott műterem nélkül, munkaképességet tárlat nélkül, művészetet pártfogó nélkül, életet kenyér nélkül, méltán kiállhatnak.

„Helyet nekünk!“

Most tehát lássuk azt a nagyon kevés helyet, ahol a végzet boldog kiváltságosai jelenhetnek meg, milyen képekkel van megtöltve?!

Ketten vezetnek át a termeken, egyik kezünket a muzsa fogja.

„Nézd földi halandó, mi főséges szép ez itt mind s a másik kezünket Lucifer érintés sugja „Csak nézd meg aztán jól, de ám jól nézd meg!“ „Auche ió sonó pittore“

én is eljöttem, hogy jól meg nézem s most kezdek gyónni, nem ugyan az Ur színe előtt, mert az ugy is lelkeembe lát de megkezdem a nyilvános gyónást, nem is a magam vétkéért, hanem a másokét sugom be vagyis kisugom, kibeszélem, irgalom nélkül elmondom milyen képek vannak ott, azon a nagyon kevés helyen, amelyből sokaknak nem jut, megkezdem a bur-háborut ecsettel fegyverkezve paléta paizsszal védekezve s festék tubusokból ágyuzva, nem kimélve sem a közlegény festészeket, sem a tábornok művészeket.

Legujabb hadi tudósítás.

1900. Április havában megnyílt, a nagy képzőművészeti társulat tavaszi tárlata. A közönség által erősen ostromoltatik.

Láthatók nagy karimás kalapu, hegyes művész-szakállu előőrsök.

Veszedelemes csatafér, szinte parázson jár az ember, általános kémszemle. Vajjon ez az alak, vajjon ez a nagy galléros köpeny művészt rejteget?

Vajjon ez a befelé mozgósított jelenség nem-e valamely derék mecenas? Vajjon amaz ott nem-e valamely erős kritikus? vajjon ez és amaz nem-e valamely vetélytárs, a kinek a festményéről többet irnak a lapok?

S e tarka embertömegben én is hömpölygök befelé, már bent is vagyok s tágra nyitott szemekkel kezdek nézni s kiköszörült hallással figyelni, hogy vajjon mit mondanak az emberek, mert az én hangom mindjárt beléptemkor elakadt a meglepetéstől és szemeim szinte vakulnak a káprázattól.

Szép és nagyszerű!

(Folyt. köv.)

Száll az ének szájrul-szájra.

Regényes történet Zubokiról, a nagy vitézről és az öreg Mihályról, az ő hűséges szolgájáról.

(Folytatás.)

A főbíró, mikor azon felfedezést tette, szinte megrázkódott a hidegtől. Nem volt már fiatalember Fabricius Jeromos uram, úgy elfehéredett, hogy a szivverése is megállott és neki dült a ház falának, mintha részeg volna. Mert azt az egri püspököt, a kinek párja nélküli gyűrüje Sinkán Mihály kezén ragyogott, a havasi „hajdenákok“ rabolták ki ezelőtt valami tíz esztendővel, a mikor az áldott, jó püspök hívei között utazott.

A főbíró elhatározta, hogy fölfedezéséről egyelőre nem szól senkinek, azonban vigyáz és résen lesz, ha valami veszedelem fenyegeti a várost Sinkán Mihály miatt.

Sinkán hetenkint száz pénzt osztott ki a szegények között és alapítványokat tett az iskolának és az egyháznak. A céheknél a szorgalmas legények részére örök stipendiumot létesített, a mely stipendium segítségére volt a legények külföldi vándorlásaiban. Vasárnaponként szép, fiatal feleségét karonfogva, a templomba indult, a hol áhitattal éneklék együtt a zsoltárt a gyülekezettel és nagy elmerüléssel hallgatták a prédikátor úr szavait. A hátuk mögött lévő padban György ült és áhitatosságban vetekedett az édesapjával.

És a milyen szelid asszony a grófnő volt! Édes mosolygása, két jó szeme oly szeretettel fordult mindenki felé, mintha az egész világ csupa szegényből állana. Két marékkal osztotta az alamizsnát, áldás kísérte minden lépését.

Főbíró uram akkor azt javasolta a tanácsban, hogy a város építsen szegényházat és ne engedje meg az utcai kéregetést. A legközelebbi vasárnap, mikor Sinkánék az utcára kiléptek, egyetlen koldussal sem találkoztak. Máskor sorfalat állottak a szegények, a merre Sinkánék elmentek. A kis grófnő keserű meglepetéssel szólt az urához, mikor a templomajtón kiléptek.

— A napom elveszett. Nem tehettem jót senkivel. Hova lettek innen a szegények?

Épen velük egy sorban haladt befelé az Isten házába Fabricius uram. Sinkán kérdőpillantást vetett reá. A főbíró nem akarta észrevenni a tekintetet, mert az istenházában nem szabad társalogni; ott az Istennel beszélget az ember. Ám prédikáció után közeledett a grófnőhöz és magyarázólag mondta:

— Méltóságos asszony ezután már bizony nem is rohantatik meg sehonnai kéregetők által. A nemes város szegényházat épített nyomorultjainak és gondoskodik fentartásáról.

A grófnő erre elment a szegényházba és a frájok nagy ruháskosarakban cipelték utána az alamizsnát. Jóféle borokat, finom csemegéket, a miket a jó asszony kiosztott a szegények között. Főbíró uramnak ez nem nagyon tetszetett, mert erősen csóválgatta nagy, deres üstökű fejét.

A következő héten aztán hiába ment frájjaival Sinkáné a szegényházba. A szegényházat üresen találta, nem volt abban egy lélek sem, csak egy nagy, kiéhezett, fekete macska nyiváhol a háztetőn. A macskát a frájoknak hosszas fáradozás után sikerült elfogni és vitték haza nagy diadallal.

Az úton pedig találkoznak éppen Fabricius Jeromos urammal, a mint kezében elefántcsont fogantyús pálcával sétál a kertek alatt.

A grófné ezzel támadt rá a főbíróra:

— Hová tette a szegényeket, főbíró uram?

A főbíró így felelt:

— Hogy merték elhozni azt a macskát, mikor az a város tulajdona?

A kis grófnő erre kijött a sodrából, megkapta nyakánál a macskát és bizony a főbíró uram fejéhez teremti a macskát mind a husz körmével, ha a macska nem lett volna okosabb és ki nem siklik a rózsaszínű ujjacskák közül.

Igy aztán nem is szólt egy szót sem a kis grófné, hanem nagy haraggal tartott hazafelé. Érvén a ház ajtajában, ott találják a fekete macskát, a mint nyivákolva kapargálja az ajtót. Ennek annyira megörült a grófnő, hogy csak estefelé hozakodott elő a panaszával az urának:

— Nagy paraszt a főbíró. Most meg úgy elrejtette a szegényeket, hogy rájuk akadni se tudok.

— A főbíró bogaras ember — felelt Sinkán. Meg aztán minek is járna maga mindenféle koldusok és nyomorékok közzé, a kik undok fekélyekkel és borzasztó nyavalyákkal vannak teli? Azok a nyavalyák ragályosak, azért kiméli meg a főbíró. Hanem minek hozta haza azt a macskát?

— Én nem hoztam; jött magától.

— Annál rosszabb — mormogta Sinkán és égő szemekkel nézett a nagy, fekete macskára, a melyik a tűzhelyen dorombolt és pislogott sárga szemével Sinkán felé.

— Mi baja van a macskával? — kérde a grófnő ijedten.

— Semmi. Csak nem szeretem a macskákat. Nem szerencsét hozó állatok; én pedig némely tekintetben babonás vagyok.

Sinkán, mikor ezt mondta, szórakozottan nézett a rubintköves gyűrűre, aztán elfordította a fejét. A tiz esztendő, a mi lemúlt fölőle, nem nagyon látszott meg rajta. Most is az a délceg, szélesvállú férfiú volt, a kinek parancsoló megjelenése, méltóságos magatartása mindenkit meghódított. Lágy baritonhangja volt és oly kellemesen tudott beszélni, hogy gyönyörűség volt hallgatni. Azonkívül pedig vagyona mellett nagy műveltségre is tett szert. Nyelveket beszélt és értette korának minden tudományát az órajavitástól a csillagvizsgálásig. Hogy hol tett szert annyi műveltségre az egyszerű gombkötő legény, azt sejtetni se lehetett. Tán már tudós volt gombkötő legény korában, csak előhozakodni nem akart vele, nehogy tetézze rossz hírét. Ő maga nem beszélt korábbi életéről, kérdezni meg nem igen kérdezték őt.

(Folytatása következik.)

Krúdy Gyula.

Színház.

A nemzeti színházban folyó hó 6-án, pénteken adták először Molnár Gyula „Homokzátanyok” című 3 felvonásos vígjátékát. A szerző egészen új ember a színház közönsége előtt. Ellenben az olvasó közönség előtt nem ismeretlen, mert egy évtized alatt, tizenkét színművet bocsátott közre.

Kísérletnek elég szép szám s mindenestre erős kitartásra vall, hogy a tizenharmadikat is megírta, de evvel legalább elérte azt, hogy a valódi forumon, bírálatot hallhasson munkássága felől.

Mindenekelőtt leírjuk a darab mesejét, mely a következőképp hangzik: Tornay Tádé szeretné, ha unokaöcscse Vezekényi Achilles nőül venné Szendrey Melinda grófnőt, de azok hallani sem akarnak e házasságról. Az ifju nőgyűlölő, aki csak medvékre szeret vadászni, a nő pedig férfigyűlölő, aki csak a szellemekkel társalkodik. De éppen ez a két ellentét vonzza őket egymáshoz. Egyik sem követel a másiktól szerelmet. Csakhogy ez a feltétel hajótörést szenved, mert a férj beleszeret a nejebe s mikor észre veszi, hogy az egy örült szellemidéző muzsikussal kétes játékot folytat, provokálja a hangászt, a ki azonban nem verekszik. Az ifju nő kiábrándul és férjébe szeret. Ez volna az első házaspár históriája s minthogy ez az anyag kevés három

felvonásra, Tornay Tádé nagyon szeretné, ha unokahugát, aki elvált férjétől, kibékíthetné. Az asszony azonban hajthatatlan s vigasztalódní akar Fejér Ákos, miniszteri fogalmazóval. A fogalmazó ur számít a nő nagy vagyonára, de egy végrendelet, mely ha napfényre kerülne, az asszonyt koldussá tenné. Fejér ur egyezkedni akar a férjjel, kinek ez a fegyver a kezében van; de miután látja, hogy az asszony inkább koldussá lesz, hogy sem ajándékot fogadjon el férje kezéből, meghátrál és kénytelen-kelletlen nagylelkű férjének a karjaiba menekül.

A mi a darabban új, az a spiritizmus, melynek veszedelme és ragálya nevet-ségessé tétetik. Ez a jelenet hatott leginkább.

A darab inkább bohózat, mint vigjáték.

Csillag Teréz mindent elkövetett Melinda szerepében, hogy a darabot érvényre emelje, valamint pártnerje Zilahí is, ki a vadászni szerető férjet adta. Náday hatással játszta a szellemidéző muzsikust. Ujházi, Tornay szerepéből nem tudott semmit sem teremteni. Ivánfi a mintaférjet eleganciájával tette tűrhetővé.

A szerzőt az első felvonás után a lámpák elé hívták, de a többi felvonások után már nem kívánták látni.

A hatás nem felelt meg a várakozásnak.

A népszínház legújabb darabja Goldfäden Ábrahám «A csillag fia» című daljátéka, mely április 6-án igen fényes kiállításban került színre.

Bar-Kochba a zsidónép legszomorubb korszakában élt, abban a korban a midőn Judaea még ezer sebből vérzett az előbbi háborúk miatt, melyeket a zeloták idéztek föl. Vespasianus és Titus hadjárata Jeruzsálem és a szentély elpusztulásával, a harc-képes férfiak teljes kiirtásával végződött. Csupán a rabbik tanácsa őrizte meg némileg a zsidó önállóság halvány árnyait.

A nép remélte, hogy eljövend az idő, midőn a szentélyt újra fölépítheti, de az erélyes Traján életében ez nem sikerült.

Hadrián trónra léptével Krisztus után 117-ben rendelet érkezett a császártól, hogy a Moria-hegyen a szentélyt felépíthetik, de nem tudni mi okból, az engedély vissza vonatott. A csalódott nép amiatt elkeseredett s titokban ellentállásra készült s várta a kedvező pillanatot, a harc kitörésére. 132-ben Hadrián a zsidó vallást el akarta törölni, mire a lázadás kitört s a zeloták halált megvető hősiességgel ismét felébredt és Palesztina lángba borult. A lázadás élére Simon Bar-Kochba állott, mint népének Megváltó messiása. Serege rohamosan növekedett s katonái száma 580 ezerre szaporodott. Egész Judaea a harcok színhelye lett.

A zsidókhöz csatlakoztak a szamaritánusok is, de a keresztények távol tartották magukat.

Az akkabeusok hősiessége és a zeloták vakmerősége csodákat művelt. A római legiók legyőzettek s csaknem az egész ország a zsidók kezébe került. Két és fél évig Judaea ismét függetlenül kormányozott.

Hadrián a nagy veszteségtől felbőszülve, az akkor Britanniában harcoló hadvezért, Julius Severust bizta meg a judaeai harcok vezetésével s 134-ben ötvenként apróbb ütközet után Judaea ismét a rómaiak kezébe került s Bar-Kochba kénytelen volt megfogyott seregével Bethár városba vonulni. Itt 80 ezer harcosával tovább egy évig dacolt a rómaikkal. A rómaiak már-már lemondtak a város bevételéről, midőn a szamaritánusok árulása folytán iszonyu vérontás után elfoglalták azt. Bar-Kochbát kigyótól megmarva holtan találták.

Bethár elestével a harc be volt fejezve és a rómaiak örökre megsemmisítették Judaea függetlenségét. A zsidók elszéledtek a föld minden irányában. A legtöbben Babiloniába menekültek. A kik az országban maradtak, azok a rómaiak megtorló boszujának minden kinjait keresztül sz szenvedték. Az ókor zsidói megtagadták Bar-Kochbától a vértanu glóriáját és nem a lánglelkű szabadság harcost, hanem az ál-messiást, a hamis Megváltót látták benne. Az utókor azonban igazságot szolgáltatott emlékének s érdemül tudja be, hogy ha már el kellett buknia a zsidó nemzetnek, legalább hősiessen bukott el a rómaiak túlereje és hatalma előtt.

Ebből a történetből készült „A csillag fia” s ehhez fűzte Goldfäden az őskori melódiákat, melyeket kivüle még senki sem dramatizált oly elragadóan — mint ő.

Az igazgatóság a legnagyobb gondot fordította a kiállításra s a diszletek, jelmezek szemkápráztatón szépek.

A szereplők közül első helyen Hegyi Arankát kell megemlítenünk, aki Bar-Kochba menyasszonyát, Dinát játszotta.

Ének-számait a legnagyobb művészettel emelte érvényre.

Bar-Kochbát Raskó drámai erővel személyesítette s úgy éneke, mint játéka dicséretet érdemel. Szirmai impozáns alakot mutatott be Timius Rufus szerepében. Kiss Mihály az öreg főpapot vonzó vonásokkal ruházta fel.

Tollaginak ezuttal cselszövő szerep jutott s kár volt azt — régi szokás szerint intrikus fogásokkal játszani — sokkal elfogadhatóbb, ha kedély vegyül az egyéniségébe.

A dalművet Barna Izsó hangszerelte, sőt egy igen kedves ballet-betéttel gazdagította. A szövegét Beöthy László, verseit Pásztor Árpád fordították s részben az egészet átdolgozták.

A közönség, mely a színházat megtöltötte, élvezettel halgatta a szép keleti zenét s gyönyörködött a szebbnél szebb tablókban.

Megyeri Dezső a rendezést a legnagyobb tudással végezte.

A darabot egymásután ismételték s úgy látszik, hogy kaszsa-darab lesz.

Kolozsvári nemzeti színház.

Felszeghy Dezső: *A trónért.*

»Én is olyan asszony vagyok, mint a többi. Én is csak akkor tudok beszélni, a mikor nem kell. Szeretném kitárni most a lelkemet, de nem találok szavakat. Csak annyit tudok mondani, hogy a szeretet lángja ég a szívemben és fogadom Istennek, hogy ha dicsőséget nem hozok is itt hagyott pályatársaimra, de szégyent sem hozok reájok.«

Könyekig meghatottan ezt mondta Fái Szeréna a Kolozsvári nemzeti színházban, mikor elbucszutunk a kitűnő művésznőtől, a ki arra van hivatva, hogy Jászai Mari helyét foglalja el a budapesti nemzeti színházban.

Ki tudja, hogyan fogadják a fővárosban? Mi nehezen, fájó szívvel váltunk el tőle.

Sudermann négy-felvonásos drámájában, az „Otthon“-ban játszotta utoljára nálunk Magdát.

Utolsó előtti szerepét pedig Felszeghy Dezső kolozsvári írónak „A trónért“ című történeti tragédiájában játszotta, a hol Székely Mózes egykori kedvesét, az árva Marit személyesítette megragadóan, páratlan hatással.

Megvalljuk őszintén, hogy Felszeghy első drámai kísérletének sorsa kissé aggasztott bennünket. Hazafias, komoly tárgy kevés embernek kell a mai szecessziós világban. Attól is tartottunk, hogy a lírikus költő előtt ismeretlen világ még a színpad, a maga rejtelmével, titkaival. Technikát és rutint vajjon hol tanulhatott volna eddig? Érteni fog-e a színpadi hatás előidézéséhez? Kéziratban már olvastuk néhányan a darabot s mindnyájan szép jövőt jósoltunk neki. Lendületes, előkelő nyelve, érdekfeszítő jelenetei, mesteri kézzel rajzolt jellemei megtették a hatást papiroson. De az a kérdés, hogy a színpadon beválik-e?

Bevált. Még pedig váratlan, fényes sikert aratott. Moldován Gergely „Flórika szerelmét“ innen viszik fel Pestre. Ezt a kitüntetést Felszeghy darabja is megérdemelné.

Őt babérkoszorúval tisztelték meg a szerzőt és ezek között az volt a legszebb, a melyet maga Fái Szeréna nyújtott át. Ritka elismerés, hogy egy művésznő annyira bele-szeressen a szerepébe, mielőtt a nyilvános tűzpróbát kiállotta volna benne. Ez volt a legbiztosabb jele annak, hogy a darabnak sikert kell érnie. Az irigyek, — mert hát akad egy-egy ilyen madár még a vidéken is, — azt rebesgették előbb, hogy ez a darab sem kerül másodszor színre ebben a földi életben és hogy bizony kár lesz kinezni azokat a szegény színészeket a szerepek bemagoltatásával. És lám, a jámbor atyafiak elestek ettől az örömtől. A darabot másodszor is kitűzték pár nap múlva előadásra és akkor is nagyon tetszett. De tetszenék ez nem csak nálunk, az „erdélyrészi szűk hazában“, csak meg kellene próbálni.

Báthory Zsigmond (Szentgyörgyi István) fejedelemségének 3-ik korszakában játszik a tragédia. A daliás Székely Mózes (Tompai) megszereti a trónra vágyó Kornis Anna (Bajor Riza) és ráveszi, hogy indítson harcot „a trónért.“ Székely előbbeni jegyese, Mari (Fái Szeréna) szintén nem akar bementeni az ifjúról. Elkéseredetten folyik a küzdelem a fejedelmi székért. A hős hitszegővé lesz, elhagyja Marit és a székelyek igaz ügyét. Beáll a tragikai vétség bűnhődése. Mindegyre mélyebbre süllyed a hős. Básta ellen harcba indul Székely, a kit a szultán is megerősített a fejedelemségben. Sulyos sebet kap. Mari megtévelyedve viszi oda hűtlen kedvesének a koszorút, melyet régebben az udvartól kapott. A felesége, Anna akkor ér a csatamezőre, mikor Székely,

ajkain Mari nevét rebege, hal meg. „Nem így akartam éni!” Sóhajt fel Anna. Bocsánatot kér szerencsétlen vetélytársnőjétől és zárdába vonul. Mari pedig, hogy a diadalmas Básta hatalmába ne kerüljön, öngyilkossá lesz, hogy kedvesét árnyként követhesse a halálba is.

—p.

Részlet, Felszeghy Dezső „A trónért” című szomorujátéka harmadik felvonásából. Szín: a trónterem.

ELSŐ JELENET.

(Kornis Anna, később Székely Mózes.)

Anna

Itt senki sincs, mégsem vagyok magam,
Egy névtelen vágy társam mindenütt.
Mutatja csábos arcát, ingerel, —
Fülembe sugdos és szívembe dobban;
Futok előle s nincs kedvem kitérni...
Méltóságomra tör; el, el vele!
De hát mi ez? Bohó ábrándozás?
Érzem erősebb a láng, mi meggyuladt,
A mi megégetett... A szerelem?!
Rajongás: szalmaláng, bolondság!
Oh, hát ki lenne Ő, kiért e szív
Elbetegülhet érzeményiben —
És mégis perc alatt magasztosuljon,
Hogy fájdalom, kétség, öröm, gyönyör;
Nagy ingerek tolmácsa is lehessen.
Ki lenne Ő? Ne adj nevet, ne még —
Szívdobbanás, nyelv, néma ajakak:
Az ész szavára, hátra még... a trón!

(A trón felé indul.)

Fáradt vagyok, ülünk le. Nem, nem arra!
(nézi) Így elhagyatva, veszteg, egyedül —
Mi volna más, mint szék? Nyughely csupán,
Hová leülhet az, ki elfáradt...
És én fáradt vagyok... No, akarom!

(Föllép a trón lépcsőjére.)

Székely

(A középben bejőve, Annát elragadtatással nézi.)

Királyi nő!

Anna

Mi méltóságos itt... ha férfi volnék!

(Szünet után.)

E szék talán inog? Szuette fa!
Csak a mult fénye tartja össze még.
Mult fénye csak... Oh, az szép és dicső!
(Szeméhez kap.)

A sugárfény vakít. Ne, ne, — hisz ez
Rajongóbb álom, mind a szerelem!
Leszédülök innen, —

Székely

Maradj, maradj!

Királynő nélkül oly üres a trón.

Anna

Ah, titkaimba látsz! Felejtsd el azt!

Székely

Én uri nő?

Anna

(félre) Ő az!... (fenn) Te, és miért — te?!

Székely

Érthetőbben szólj, nem értelek.

Anna

Szükségtelen.

Székely

De hogyha szóla már

Viselkedésed, arcod és szemed

Tekintete — és hogyha e fagyos
 Büszkélkedés rosszul takarja el
 Érzelmidet . . . Oh, a dobogni kényszerült
 Szívlüktetés áthallszik rajta, át! . . .
 Oh, én tudom, hogy gyöngé, gyöngé
 Szívem érzelmét gyarló szóba szedni;
 Nem is azért szünettem én, nem arra;
 De te, a ki fölismeréd világát
 Sötétben is egy elzárt ifjunak,
 Egy karnak, főnek szívnek egyaránt:
 Mond meg, miért dobbantád meg szívét.
 Lelkének mért ébresztéd erejét —
 És ingerled nagyság, hirnév felé:
 Ha nem azért hogy láss, mosolyogj, szeress?!

Anna

Látni, mosolygani, szeretni, — ah!

Székely

Kell érezned, visszhangra kél a szív
 Mídon néven kiáltják!

Anna

(A trónra mutat.) Látod-e?

Te, látod ott —

Székely

A trónt!

Anna

Ülj fel reá!

Székely

(megütközve) Anna!

Anna

Oh, értesz? Érted-e?

Székely

Ha értelek?!

Anna

(fájdalommal) Nem értesz! (Lassan elmegy s az éppen érkező
 vendégekkel a bálterembe lép.)

Székely

Nem értelek? mi volt ez?

Egy gyors szeszély, vagy örvöngő való?
 Ez itt a trónterem, az ott a trón . . .
 Ott ült fölötte, onnan szólt alá,
 A méltóság itt terjeng körültem.
 Szavától részegül a gyönyör
 S a szív verése néma lesz . . . Hogyan?!
 Merésznél te oly nagyot leány?
 Nem értelek meg? Én bohó csupán
 Királyi méltóságod láttam itt . . .
 Azt hittem, azt, hogy nagyra vágy szived,
 Miként e szív, de oly magas világot.
 Az ég s pokol oly szédítő világát, —
 Egy nőben látni nem hittem soha!
 „Oh értesz, érted-e!“ Fülemben cseng!
 Jó, esküszöm neked szép, büszke nő;
 Felviszlek én a trón lépcsőzetén!

(El, a bálterem felé se nézve.)

S p o r t.

A hét bizony nem hozott a magyar futballozóknak dicsőséget. A németek két ízben győztek felettünk, mindkétszer nagy fölényrel verve a magyar csapatot. Vasárnap a tornaklub csapata szenvedett a bécsi I. Vienna F. C. játékosaitól 0 : 3 arányban sajnálatos vereséget, mialatt Prágában a műegyetemi játékosok 0 : 7 aránya mutatta meg mennyivel állanak még e téren a külföldiek felettünk.

Most gyors egymásutánban következnek a külföldi s a magyar csapatok küzdelmei, melyek között a legérdekesebbek egyike a berlini válogatott csapat játéka lesz a műegyetemmel s az Athlétikai klubbal. A klub csak ujabban foglalkozik még e sporttal, s így nem is nagy reménnyel néz a játék elé; inkább azért küzd, hogy megismerje erejét, összemérve Európa egyik legjobb csapatával.

Inkább a törekedő mezei verseny foglalkoztatja élénkebben, melyet ő honosított meg nálunk, s egyike a legkedveltebb versenyeknek az összes sportegyesületek előtt. Nemcsak azért, mert a legnehezebb s legszebb verseny, hanem mert igazi próbája a klubok erős s kiváló átlagának. Nem elég hozzá egyes kiváló erő, csapat küzd csapat ellen s ha nem mind az öt tagja kipróbált, kitaró jó futó, kiesik teljesen a versenyből. A M. A. C. már négy esetből háromszor megnyerte, az idén is alig ragadhatja el valaki előle a jól megérdemelt pálmát.

A vivó versenyek is előre vetik már képüket, vivóink legjobbjai készülnek a magyar bajnokságra, a bécsi nagy akadémiaira s a minden vivó reményének koronájára a párisi vivó versenyekre. Ott aligha vonulunk dicsőség nélkül vissza, Irányi Gyula, Porteleky dr., Gáspár, Szántai mind olyan klaszisu vivók, kiknek szereplése elé a legnagyobb reménnyel nézhetünk. Különben a klub már kiírta athléta versenyeire is a számokat, melyek között a legérdekesebb egyike a jubileumi versenynap lesz, de ezekre úgy is majd visszatérünk legközelebb.

Bécsben, kivált a németeket és osztrákokat érdeklő, igen érdekes sportesemény volt. Mayer M. profizionista athléta mérkőzésre szólította fel az eddigi sulyemelő világ-bajnokot Türk Vilmost. Óriás közönség előtt folyt le a küzdelem, mi jellemzi a bécsi sportot, hogy a sulyemelés iránt, mennyire érdeklődik. Ezen sport nálunk absolute el van hanyagolva. A győztes, az eddigi bajnok, Türk maradt, a mennyiben tíz pontközül 6-ban győzött. Mayer különben csakis a félkarral való emelésben tudott szabályosan dolgozni. Mindakettő bécsi születésű ember.

És most fussuk át a lóverseny nemes sportját. Hóval és esővel nyilott meg Alagon az első nap, a mely mindjárt a legérdekesebb nap is volt, a mennyiben akkor dült el a »Rákosi-díj« még pedig egy outsider győzelmével. Érdekes felemlíteni, hogy az első nap a legujabb urlovasnak s istállótulajdonosnak, Pejacsevicsnek 6 szám közül háromszor hozott győzelmet! A másik nagy díj a nagy alagi akadályverseny a harmadik nap dült el »May be« könnyű győzelmével. A vasárnapi esős idővel be is zárult egy időre az alagi pálya, anélkül, hogy egyszer kedvezett volna az idő a sport hiveinek.

A bécsi ügető versenyek az osztrák háromévesek magas klassziszáról tettek tanubizonyoságot. Ritkán láttunk a bécsi pályán ilyen ügetőket, mint »Princesse Haphtha« »Princesse Warvich«, s oly eredményt, hogy így kora tavasszal, a kevés training után, nehéz pályán az 1000 métert 1 : 38 alatt tegyék meg, mint »Vorster«, »Papacosta« és »Prophet«.

Különben egy érdekes ujtást is látunk az ügető versenytéren, t. i., hogy megvonták a gyermekektől a belépésre az engedélyt. Csak utánoznók a mi pesti s alagi versenyeink azt, nagyon hasznos lenne, a mi fiatalságunk lelkére és erkölcsére. s. f.

Æ hét története.

A király, a mint hirlik, folyó hó 28-án Budapestre érkezik s huzamosabb ideig itt fog maradni.

Királyunk ez évi augusztus 18-án ünnepli hetvenedik születésnapját. A bécsiek ezt a nevezetes napot nagy hódoló felvonulással akarják megünnepelni. A felvonulás előmunkálatait egy ezres bizottság fogja intézni. A diszmenetben résztvevő férfiak fekete ruhában, fehér nyakkendővel tartoznak megjelenni. míg a nők világosban lesznek. Az utcákat, melyeken a menet áthalad, gazdagon fogják feldiszníteni.

Erzsébet királyi hercegnő több heti tartózkodásra Meránba utazott. Ő felsége bucsulátogatást tett nála.

Meszlény Gyula, szatmári püspök az elmúlt év folyamán jótékony célra a következő összegeket adományozta: lelkes és segédlelkészek fizetésének javítására 14136 koronát, iskolák építésére és felszerelésére 5865 koronát, jótékony egyesületek és intézeteknek 9612 koronát, vegyes jótékony segélyezésekre 4004 koronát, irodalmi célokra 870 koronát, ájtatossági célokra 764 koronát, az egyházmegyei papok nyugdíjalapjára 20000 koronát. Összesen 74.834 koronát.

Császka György, a bőkezű kalocsai érsek, a zombolyai templom építését elrendelte s arra saját pénztárából 80.000 koronát engedélyezett. Az új templom román stílusban fog épülni s 1200 lélek befogadására lesz alkalmas.

A király a szatmári káptalanban dr. Keszler Ferenc olvasó-kanonoknak a nagyprépostságra, Szabó Norbert őr-kanonoknak az olvasó kanonokságra, dr. Kádár Ambrus székesegyházi főesperesnek az éneklő-kanonokságra és Hámon József mester-kanonok az őr-kanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként üresedésbe jött utolsóelőtti mester-kanonokságra és székesegyházi főesperessé Hehelein Károly címzetes prépost, ungi főesperes és ungvári plébánost nevezte ki.

Augusztus hó 15-én nagy egyházi ünnepek lesznek Esztergomban a kilencszáz éves magyarországi kereszténység emlékére.

A nemzeti kaszinó múlt heti közgyűlésén elnöki igazgatóvá ismét gr. Esterházy Mihályt választotta meg, a ki a kaszinó tagjainak bizalma előtt meghajolt s az igazgatói tisztelet még ezen évre elfogadta.

Zalka János megyés püspök Győrött aggasztóan megbetegedett. Környezete a leg gondosabb ápolásban részesíti.

Tóth Antal alsó-ungyi esperes, pálóci plébános 67 éves korában, ápr. 3-án Ungvárott meghalt.

Bethlen Sándor gróf, marosgezei nagybirtokost Nagy-Enyeden baleset érte. Midőn a Nagy-Enyeden tartott megyei közgyűlésről távozott, megbotlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy az egyik lábszárán csonttörést szenvedett. A fúrat, saját kívánságára, a megyei közkórházba szállították, hol gondos ápolásban részesül.

Konradsheim Oszkár ítélőtáblai birói címmel és jelleggel fölruházott törvényszéki birónak a király, saját kérésére történt nyugalmaztatása alkalmából, a birói pályán szerzett érdemei elismerésül a III. osztályu vaskorona-rendet adományozta.

Az országos képtárban levő metszet-kiállítást igen sokan látogatták, különösen a festőművészek közül. Április elsején nyílt meg. A kiállítást a kultusz-miniszterium rendezi a magyar és a külföldi iskolákban használatban levő könyvekből és tanszerekből.

A szegedi képzőművészeti társulat tavaszi tárlata, melyet a város szülötte, idsb. Vastagh György, a jeles festőművész rendez, az országos képzőművészeti társulat támogatásával, április elsején megnyílt. Husvétkor a kiállító fővárosi művészek lerándulnak Szegedre, a hol ünnepélyesen fogják őket fogadni.

A munkácsiak hazafias kegyeletük kifejezésére szobrot akarnak emelni a honfoglaló Árpádnak. A szobor-bizottság e célra fényes hangversenyt rendezett, a melyen Vasquez grófné, a királyi opera tagja és Rákosi Viktor is közreműködtek.

Holló Barnabás szobrász befejezte a Wesselényi-emléktáblát, melyet a napokban fognak Párisba küldeni a kiállításra.

Szerkesztői üzenetek.

V. Margitka. Ments Isten a nehezteléstől. Ellenkezőleg, legnagyobb örömeinkre szolgál, ha olyan illuzióris médikék szívük egész melegével ragaszkodnak hozzánk. Mi is úgy vagyunk meggyőződve, hogy a husvét a »felsőbb leánykák«-nak és a pelyhedző ifjucskáknak szokta hozni a legszebb pirostojást. A kedves ibolyáért szives köszönet.

Lovrana. Villa Iris. Eltalálta. De mi egyebekről is szeretnénk tudni. Várjuk is.

Br. A. E. urhölgynek. Utána nézünk a Méltóságodat illető dolognak. Addig pedig szives várokozását és türelmét kérjük. Szép köszönet.

Pelegrimi I.-né urhölgynek. Tévedni méltóztatott.

P. Sándor urnak. Reméljük, azóta minden rendben van.

Kiadóhivatali értesítés.

Tisztelettel kérjük olvasóinkat, kik az újévben megrendelték lapunkat, hogy előfizetéseiket sziveskedjenek mielőbb beküldeni, mivel nálunk, mint már annyiszor is jelezve volt, ingyenes példányok nem adatnak.

Első magyar általános biztosító-társaság, Budapesten.

II. Eletbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Harminczhetedik évi zárszámla 1899 január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

	kor.	f.	kor.	f.		kor.	f.	kor.	f.
Törlesztett kötvények díja	605858	52			A mult évből áthozott díjtartalék				65999214 02
Visszaváltott kötvényekért	1338778	47			Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után	1057782	97		
Halálesetek után kiizetett károszeg	2408755	51			az előbbi években kiállított kötvények után	9664559	90		
Lejárt kiházasítási tőkékért	2638847	06			a biztosított tőke emelésére fordított nyeresmények	56411	52	10778754	39
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés	92187	06			Mult évi függőben volt károk és díjvisszatérítések tartaléka			434991	02
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	381474	25			Mult évi függőben volt kiházasítási tőkék tartaléka			605348	58
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	421006	16			Illetékek			244562	35
Évjáradékokért	285792	54			Kamatjövdelem			3029026	19
Visszontbiztosítási díjak	304257	05							
Bélyegkért	215456	73							
irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti- és egyéb költségek	530220	08							
Tiszti fizetések	206465	27							
Jövedelmi adóért	28545	04							
Orvosi díjakért	115696	84							
Szerzési és díjbehajrási költségek	749564	99							
Kisorsolt biztosítások tartaléka	24900								
Behajthatlan tartozások leírása	29517	32	10386416	89					
Díjtartalék ez év végén			69737646	14					
1899. évi nyeresemény			977833	52					
			81101896	53					81101896 53

VAGYON.

Mérlegszámla 1899 december 31-én.

TEHER.

	kor.	f.		kor.	f.
Értékpapírok	63.191.496	kor. 76 fill. ugyanis:			
125.000 kor. n. é. magyar kir. 4 ^o / _o -os koronajáradék 94 kor. 75 fill.	118437	50	Díjtartalék	71.387.869	17
67.400 kor. n. é. magyar kir. 4 ^o / _o -os aranyjáradék 116 kor. 50 fill.	78521		levonva a vissz-		
12.592.800 kor. n. é. magy. földhitelint. 4 ^o / _o -os záloglevelek 96 koronával	12089088		biztosítási díj-		
14.227.800 kor. n. é. földhit. 4 ^o / _o -os talajjav. és szab. zárol. 94 kor. 70 fill.	13473726	60	tartalékot	1.650.223	03
2.594.800 kor. n. é. m. földhitelint. 4 ^o / _o -os kor. zálogl. 94 kor. 75 fill.	5874310	50	Biztosági alap	720298	
136.000 kor. n. é. pesti m. keresk. bank 4 ^o / _o -os zálogl. 99 kor. 75 fill.	136000		Kiházasítási tőkék nyeresem.	856296	62
182.000 or. n. é. kishirtokosok orsz. földh. int. 4 ^o / _o -os zálogl. 99 korval	180180		Függőben levő károk és díj-		
138.000 kor. n. é. kishirt. orsz. földhitelint. 5 ^o / _o -os zálogl. 100 koronával	138000		visszatérítések tartaléka	381474	25
600.000 kor. n. é. m. tak.-p. közp. jhankja 4 ^o / _o -os zálogl. 99 kor. 50 fill.	597000		Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	421006	16
626.000 kor. n. é. m. orsz. közp. takarékp. 4 ^o / _o -os zálogl. 99 kor. 25 fill.	621305		Díjleszállításokra vonatkozó nyeresmények tartaléka	210	71
1.782.000 kor. n. é. egyes. bpesti f. v. takarékp. 4 ^o / _o -os zálogl. 99 korval	1764180		Türelési csoportok számlája	173686	86
200.000 kor. n. é. belvárosi takarékp. 4 ^o / _o -os zálogl. 99 koronával	200000		Előre fizetett díjak az 1900-1902. évekre	5366	60
58.800 kor. n. é. m. ilz.-hitelb. 4 ^o / _o -os nyereseménycölcs. kötv. 118 koronával	555210		Fel nem vett nyeresmények 1898. évről	387	58
M. orsz. jelz.-hitelbank 4 ^o / _o -os kölcs. 6 drb nyereseménycölcs. 25 koronával	4824158		Kisorsolt biztosítások tartaléka	24000	
4.848.400 kor. n. é. Budapest fővárosi 4 ^o / _o -os kölcsönkötv. 99 kor. 50 fill.	403560		Visszontbiztosító intézetek és mások követelése	44092	62
421.800 kor. n. é. Budapest főv. 4 ^o / _o -os korona-kölcsönkötv. 95 koronával	3232177	50	1899. évi nyeresemény	977833	52
2.329.000 kor. n. é. m. k. államv. ezüstkölc. 4 ^o / _o -os kötv. 99 kor. 75 fill.	840000				
700.000 kor. n. é. m. k. államv. arany kölcsön 4 ^o / _o -os kötv. 120 kor.-val	69384				
194.000 kor. n. é. m. k. keleti vasuti áll.-kölc. 5 ^o / _o -os aranykötv. 119 kor.	150				
399.200 kor. n. é. m. k. 4 ^o / _o -os földterhermentesítési kötv. 94 kor. 50 fill.	555210				
12.377.600 kor. n. é. m. k. állam. jogkárt. 4 ^o / _o -os kötv. 99 kor. 50 fill.	4824158				
Beszterezchánya-behozott és pisli-vajdahunyadi vasuti els. kötv.	403560				
236.000 kor. n. é. egyes. államad. 4 ^o / _o -os papírj. (máj.-nov. lejár) 98 or. 40 fill.	232224				
90.000 kor. n. é. osztrák 4 százalékos koronajáradék 98 kor. 75 fill. el.	88875				
23.845 lre 55 c. olasz 5 ^o / _o -os járadék és kamatai	88875				
Türelési csoportok értékpapírjai: 171.500 kor. n. é. m. kir. italmérési jogkártalanítási 4 ^o / _o -os kötvények 99 kor. 50 fill.	460322	72			
Jelzálog-kölcsönök	170642	50			
Kötvény-kölcsönök	374374	17			
Visszontbizt. kötvény-kölcsönök	323048	24			
A központ tartozása folyó számlán	7387471				
Vezér- és főügynökségek és mások tartozásai	11252	92			
	28252	67			
	2026403	30			
	73342299	06			73342299 06

Budapest, 1899 december hó 31-én.

Kacsvinszky János,
életbiztosítási könyvvivő.

Az igazgatóság:

Gergely Tódor,
a központi könyvezés főnöke.

Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Ormody Vilmos, báró Schossberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.
Szendé Károly, aligazgató.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1900 márczius hó 22-én.

A felügyelő-bizottság:

Hajós József,

László Zsigmond,

báró Radvánszky Géza.

Budapest legnagyobb és legolcsóbb női ruha áruháza

Kerepesi-út 77. BRUCK ZSIGMOND

József főherceg szálloda
mellett.

Tavaszi gallérok

angol posztóból készíve, sötétkék, fekete és drapp színekben 1.50, 1.90. Ugyanaz színórova 2.50, 3.25.

Tavaszi kabátok

tiszta gyapjú-posztóból, legújabb fagon szerint készíve, drapp, kék és fekete színekben, színes atlaszszal bélelve s motrével díszítve 5.50, 6.50. Ugyanazon színekben, legfinomabb pervienből készíve, színes atlaszszal bélelve és dusan selyemmel applikálva 8.—, 9.—, 10.—, 11.—. Postai megrendeléseknél a felső bőség megadandó.

Tavaszi bársony-

gallérok, atlaszszal bélelve, szallag-csokor és gázcik nyakdíszszel ellátva 4.50, 5.50, 7.50. Ugyanaz fekete kammgarn v. ramage 4.50, 5.50. Egész hosszú szallag-csokor és gázcik nyakdíszszel és gyöngygall-rral díszítve 7.50, 8.50, 9.50. Fekete csipke-gallérok dusan díszítve, gyöngygyel és szallaggal ellátva 6.50, 8.— és feljebb.

Legújabb színű

++ kockázott angol posztóból készített gallérok, minden színben, szerpentin-fodorral és rójtal díszítve 5.50, 6.50, angol posztóból 85 cm. vagy 95 cm. hosszú, minden színben 8.—, 9.—, 12.—.

Tavaszi újdonság

fekete, drapp vagy kék pervien-posztóból készített Paletton, egész hosszú, szerpentin szabásu, színes atlaszszal bélelve 6.50, 7.50, 10.—

Utcai ruhák,

legújabb tavaszi kelmékből, minden elgondolható színekben, készített ruhák, gazdagon színórova és díszítve és bármely divatlapból kiválasztott ábra szerint mérték után elkészítve 7.50, 8.50, 10.50, 12.—. Postai megrendeléseknél felsőbőség, nyakbőség, ujjhossza és aljhossza megadandó.

Fekete selyem brocát- vagy nerverjé-ruhák selyem csipkével, gyöngygyel és selyemmel applikálva 20.—, 25.— és feljebb. Fekete selyem-alj szerpentin-alakban 9.50.

Gyönyörű mintázott szövet-aljak, átlag kibélelve, kiválóan szépen és formásan készíve, mindenkor ezer és ezer raktáron, teget, drapp, bordó, fekete és zöld színekben. 3.—, 3.50.

Lusztér és alpacca-aljak. Fekete és teget, alpacca lusztéraljak, mint a selyem, kiválóan szépen színórova és formásan készíve, 4.50, 5.50. Ugyanaz szerpentin-fodorral 6.50, 7.50.

Divat ingbluzok.

Selyem ingbluz rózsá-, kék-, vagy drapp színekben 4.50, 5.50, 6.50. Selyem ingbluz a legfinomabb brocát-selyemből, rózsá, kék, fekete és más gyönyörű színekben 8.—, 9.—, 10.—, 12.—. Ingbluz, fehér pique, fehér himzéssel 2.20, 2.50. Ingbluz, nyers selyem, imitatio selyemmel himzeve 2.50, 2.80. Ingbluz cosmonosi mosóvoiból 1.90, 2.20. Ingbluz színes atlaszból, rózsá, kék vagy bordó színekben 2.20, 2.50. Ingbluz mosóvoiból —.96, 1.40.

Gyermek ruhák

több ezer darab raktáron, mosóból és szövettel, egyévestől kezdve kartonból 45 kr. és feljebb. Szövettel díszesen selyemmel és színórral díszítve 1/2 évestől 1 évesig frt 1.50, 2-től 3 évesig 2.20, 4-től 5 évesig 4.50, 6-tól 7 évesig 6.25, 9-től 12 évesig 7.— és feljebb.

Bruck-féle

találmányu angol cheviot szoknyák, tetzés szerint mindenkor ezer darab raktáron fekete v. divatszín, egyedüli elárulástom 1.90. Egész ruhák ugyanazon színben és választékban, orosz szabásu matróczgallérok és színórral ellátva frt 3.90, 4.50. Méréknél a felső bőség és alj hossza megadandó.

Mosó ruhák.

I. Teljes mosóruhák voiból v. kartonból frt 1.90. II. Minőségű mosó-ruha gyönyörű színekben, fodorral, csipkével és színórral díszítve frt 2.50, 3.50. Szerpentin-aljjal 4.—

Szövet-pongyola

kitűnő jó minőségű szövetekből készíve 7.50, 8.50. Mosó pongyola cosmonosi voiból készíve 3.50, 4.50. Ugyanaz mosó ampir-ruha matiné-zsínórral és csipke fodorral díszítve 3.50, 4.50. Mosó-pongyolák voiból vagy kartonból, széles szerpentin fodorral, csipkével és színórral díszítve frt 5.—, 5.50. Battiszt-ruha színezett francia battisztból fodorral és csipkével díszítve, szerpentin-alj 4.50, 5.50. Fehér ajour battiszt alkalmi ruha fodorral, csipkével és himzéssel díszítve, szallag-csokor 5.50, 6.50. Bruck féle angol szövetalj . . frt 1.90

Viszontelárusítók jutalékban részesítettek. — Postai megrendeléseket utánvétel mellett lelkismeretesen eszközölk.

Nem tetszőket kicserélek.

FENYŐHÁZA

(Liptómegeye) **Dr. Wlassich Gyula** kultuszminister ur kedvenc üdülőhelye. — **Állami nyaralótelep, éghajlati gyógyhely, vizgyógyintézet.** A Fátra hegység fenyvesei között védett helyen, üdítő, pormentes völgyben lekszik Fenyőháza, a Nagy-Fátra gyöngye. **Idény:** május 1-től október végéig. A szállodák egész éven át nyitva állnak. — **Szállás:** (4 szálloda és 20 nyaralóban 210 modern és kényelmes szobával). Árak: július-augusztusban naponként 1 frtől 2 frt 50 krig. Elő- és utóvad 25 százalékkal olcsóbb. Minden épület hegyi forrás-vízvezetékekkel van ellátva. — **Élekezés:** étlap vagy megegyezés szerint. Egész penzio lakással, júliust és augusztust kivéve, **személyenként napi 4 korona.** Table d'hôte 6 fogással tekepálya stb. stb. szolgálnak. — **Fürdők:** vizgyógyintézet, meleg fürdők, uszoda. — Vasut, posta, távira helyben. — Megkeresésekre szívesen válaszol.

JAHN NANDOR bérnök.

SZALON-CIMBALOM

pedálos, barna vagy fekete színben, kitűnő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. — Bolti ára 300 korona, nálam **150 kor-ért** kapható. Alapos tanítást is elvállalok havi 16 k.-ért

Árjegyzéket bérmentve küld

JEGESI GÉZA

cimbalom-készítő,
a vaskoronás cimbalom
főtitálója

Készítési telepe: **Budapest, VII., Nefelejts-utca 43.**

Eladás 20 koronás havi részletekre is.

Legjobb magyar pezsgők

VIN DE CABINET

PRÉDA

ARANYCSEPPEK

SPARKLING HUNGARIAN

A fenti pezsgők kitűnő hire messze túl terjed a magyar határon.

Dr. Ludwig Willibald

pezsgőbor-gyáros
NAGY-MAROSON.

BŐRÁTKA

(Mitesser) ellen legbiztosabb szer a **Réthy-féle almaszesz.** Egy üveg ára 1 kor. Ugy ez, valamint a hírneves **Réthy-féle cpe-szappan** ára 60 fillér, nemkülönben **köhögés ellen a Réthy-féle Pemeterfű cukorka** bizonyult eddigelé leghatásosabbnak, mely a legmacakosabb köhögést is gyorsan megszünteti. Ára egy doboznak: 60 fillér. Öt dobozzal egyszerre küldve 3 korona bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapesten.

Készítő:

RÉTHY BÉLA gyógyszerész B.-Csabán.

